

Η ΝΕΚΡΑ

Τὴν εἶχον ἀγαπήσει παραφόρως! Διὰ τὴν ἀγαπᾷ τις;

Δὲν εἶνε παράδοξον τὸ νὰ μὴ βλέπῃ τις πλέον ἐν τῷ κόσμῳ ἢ ἐν μόνον ὄν, νὰ μὴ ἔχῃ τις πλέον ἐν τῇ κεφαλῇ του παρὰ μίαν σκέψιν, ἐν τῇ καρδίᾳ του μίαν ἐπιθυμίαν καὶ εἰς τὰ χεῖρά του ἐν μόνον ὄνομα! Ἐν ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται ἀκαταπαύστως, τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται ὡς τὸ ὕδωρ πηγῆς, ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς, ἀνέρχεται εἰς τὰ χεῖρά, καὶ τὸ ὁποῖον λέγει καὶ ξαναλέγει, τὸ ὁποῖον ψιθυρίζει ἀκαταπαύστως, πανταχοῦ καθὼς προσευχῇ.

Δὲν θὰ διγυγνῶ τὴν ἱστορίαν μας.

Ὁ ἔρως ἔχει πάντοτε τὴν αὐτὴν ἱστορίαν. Τὴν συνήντησα καὶ τὴν ἠγάπησα. Ἰδοὺ τὸ πᾶν. Ἐξῆς ἐπὶ ἐν ἔτος μὲ τὰ αἰσθηματά της, εἰς τοὺς βραχίονάς της, μὲ τὰ χεῖρά της, εἰς τὸ βλέμμα της μὲ τὰς ἐσθῆτάς της, μὲ τὰ λόγια της, περιεκαλυμμένος, συνδεδεμένος, φυλακισμένος ἀπὸ πᾶν ὅ,τι προήρχετο ἐξ αὐτῆς καὶ τόσον στενῶς ὥστε δὲν ἐγνώριζον πλέον ἐὰν ἦτο ἡμέρα ἢ νύξ, ἐὰν ἔζων ἢ ἐὰν ἤμην ἀποθαμμένος.

Ἰδοὺ αἰθνης ἀποθνήσκει. Πῶς; Δὲν τὸ γνωρίζω, δὲν τὸ γνωρίζω πλέον.

Ἐπέστρεψεν ἕνα ἐσπέρας διάδροχος καὶ τὴν ἐπαύριον ἤρχισε νὰ βῇ. Ἐβῆκεν ἐπὶ μίαν ἐδομαδά περὶπου καὶ ἐπεδεν εἰς τὴν κλίνην.

Τί εἶχε συμβῆ; Δὲν γνωρίζω.

Οἱ ἰατροὶ ἤρχοντο, ἔγραφον, ἐφευγον. Τῆς ἔφερον φάρμακα· μία γυναῖκα τῆς τὰ ἐδίδεν. Αἱ χεῖρες της ἦσαν θερμαί, τὸ μέτωπόν της ἔκαie καὶ ἦτο πάντοτε ὑγρόν, τὸ βλέμμα της ἔλαμπεν καὶ ἦτο μελαγχολικόν. Τῇ ὠμίλουν, μοὶ ἀπῆντα. Τί εἶπαμεν; Δὲν γνωρίζω πλέον. Ἐλθόντων, ὅλα, ὅλα, ὅλα.

Ἀπέθανεν· ἐνθυμοῦμαι καλῶς τὸν μικρὸν ἀναστεναγμόν, τὸν μικρόν της ἀναστεναγμόν τὸν τόσον ἀδύνατον καὶ τελευταῖον. Ἀχ! ἡννόησα, ἡννόησα!

Ἐκτοτε δὲν εἶδον τίποτε. Εἶδον μόνον ἕνα ἱερέα, ὅστις ἐπρόφερε τὰς λέξεις «ἡ ἐρωμένη σας». Μοὶ ἐφάνη ὅτι τὴν προσέβαλε. Ἀφ' οὗ ἦδη ἦτο νεκρά δὲν εἶχον πλέον τὸ δικαίωμα νὰ γνωρίζωσιν ὅτι ὑπῆρχεν ἐρωμένη μου. Τὸν ἐξείδωξα, ἤλαθεν ἕτερος καλλίτερος, γλυκύτερος, ἐκλαύσα ὅταν μοὶ ὠμίλουν περὶ αὐτῆς.

Μὲ συνεδουλεύθησαν περὶ χιτῶν πραγμάτων διὰ τὴν ἐκφοράν. Δὲν γνωρίζω πλέον. Ἐνθυμοῦμαι ἐν τούτοις καλῶς τὸ φέρετρον, τὰ κτυπήματα τοῦ σφυρίου ὅταν τὸ ἐκάρθονον.

Ἀχ! Θεέ μου!

Ἐτάφη! Ἐτάφη! Αὐτὴ ἐντὸς τοῦ λάκκου τούτου! ἤλαθον μερικοὶ εἰς τὴν κηδεῖαν της, φίλοι τινές. Ἐφυγα. Ἐτρεχον. Περιεπάτησα ἐπὶ μακρόν εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἐπειτα ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκίαν μου.

Τὴν ἐπαύριον ἀπῆλθον εἰς ταξίδιον.

✱

Χθὲς ἐπέστρεψα εἰς Παρίσιους.

Ὅταν ἐπανεἶδον τὸ δωμάτιόν μου, τὸ

δωμάτιόν μας, τὴν κλίνην μας, τὰ ἐπιπλά μας, ὅλην αὐτὴν τὴν οἰκίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐμεινε, πᾶν ὅ,τι μένει ἐκ τῆς ζωῆς ἐνὸς ὄντος μετὰ τὸν θάνατόν του, κατελήφθην ἐκ νέου ἀπὸ λύπην τόσον ἰσχυράν, ὥστε ὀλίγον ἐλείψε νὰ ἀνοίξω τὸ παράθυρον καὶ νὰ ῥιθῶ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὴν ὁδόν. Δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ μένω ἐν τῷ μέσῳ τῶν πραγμάτων τούτων, τῶν τοίχων τούτων, οἱ ὁποῖοι τὴν εἶχον περικλείει, προφυλάξει, καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἐφύλασσον εἰς τὰς ἀδιοράτους σχισμαδας τῶν κάτι τι ἐκ τῆς σαρκός της, ἔλαδα τὸν πῖλόν μου, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ φύγω, αἰθνης καθ' ἣν στιγμὴν ἐπλησίαζα πρὸς τὴν θύραν, διήλθον ἐνώπιον τοῦ μεγάλου καθρέπτου τῆς ἡμετέρας κλίνης, τὸν ὁποῖον αὐτὴ εἶχε θέσει ἐκεῖ διὰ νὰ κατοπτρίζεται, ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, καθ' ἑκάστην ὅταν ἐξήρχετο, διὰ νὰ βλέπῃ ἂν ὅλη ἡ ἐνδυμασία της τῆς ἐπῆγε καλῶς, ἐὰν δὲν τῆς ἔλειπε τίποτε, ἐὰν ἦτο εὐμορφος, ἀπὸ τὰ μικρὰ κομψὰ ὑποδήματά της μέχρι τοῦ κτενίσματός της.

Σταματῶ διὰ μιᾶς πρὸ τοῦ κατόπτρου τούτου, ὁ ὁποῖος τόσον συχνὰ τὴν εἶχε κατοπτρίζει. Τόσον συχνά, τόσον συχνά, ὥστε βεβαίως θὰ ἐφύλασσε ὡσαύτως τὴν εἰκόνα της.

Ἦμην ἐκεῖ ὄρθιος, τρέμων, τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τῆς ὑέλου, πρὸ τῆς ἰσῆς ταύτης ὑέλου, βαθείας, κενῆς, ἀλλ' ἥτις τὴν εἶχε περιβάλλει, ἥτις τὴν εἶχε θαυμάσει ὅσον καὶ ἐγώ. Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἠγάπων τὴν ὑέλον ταύτην — τὴν ἡγίδα — ἦτο ψυχρά. Ὡ! ἀνάμνησις, ἀνάμνησις, κατόπτρον λυπηρόν, κατόπτρον καίον, κατόπτρον ζῶν, κατόπτρον φοβερόν τὸ ὁποῖον μὰς βασανίζει, τὸ ὁποῖον μὰς κάμνει νὰ ὑποφέρωμεν ὅλα τὰ δεινά.

Εὐτυχεῖς οἱ ἄνθρωποι τῶν ὁποίων ἡ καρδιά εἶνε καθὼς τὸ κατόπτρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διέρχονται καὶ ἐξαλείφονται οἱ κατοπτρισθέντες, ἀσθμονεῖ πᾶν ὅ,τι περιέβαλε, πᾶν ὅ,τι διήλθεν ἐνώπιόν του, πᾶν ὅ,τι ἐθαύμασε.

Πόσον ὑποφέρω.

Ἐξῆλθον καί, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζω, διπυθύνθην πρὸς τὸ κοιμητήριον. Ἀνεῦρον τὸν ὅλως ἀπλοῦν τάφον της, εἰς σταυρὸς ἐκ μαρμάρου, μὲ τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις: «ἠγάπησε, ἠγαλήθη καὶ ἀπέθανεν».

Αὐτὴ ἐκεῖτο ἐδῶ, κάτω ἐδῶ, δεσπεία. Ὅποια φρικὴ! Ὁλόλυζον, τὸ μέτωπόν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἐμεινὸν ἐκεῖ ἐπὶ μακρόν, ἐπὶ πολὺ. Ἐπειτα αἰφνιδίως παρετήρησα ὅτι ἡ ἐσπέρα ἐπλησίαζε. Παράδοξος ἐπιθυμία, τρελλὴ ἐπιθυμία ἀπλησιζομένου ἐραστοῦ μὲ κατεκυρίευσεν. Ἠθέλησα νὰ διέλθω τὴν νύκτα πλυσίον της, τελευταῖαν νύκτα, νὰ κλαύσω ἐπὶ τοῦ τάφου της. Ἀλλὰ θὰ μὲ ἐβλεπον, θὰ μὲ ἐξείδωκον. Πῶς νὰ κάμω; Ἠγέρθην καὶ ἤρχισα νὰ περιπαλῶμαι εἰς τὴν πόλιν ταύτην τῶν νεκρῶν. Περιεπάτησα, περιεπάτησα. Πόσον εἶνε μικρὰ ἡ πόλις αὕτη, πλυσίον τῆς ἄλλης πόλεως ἐν τῇ ὁποίᾳ ζῶ! Καὶ ἐν τούτοις πόσον πολυαριθμότεροι εἶνε ἀπὸ τοὺς ζῶντας οἱ νεκροί. Μὰς χρειάζονται μεγάλα οἰκία, ὁδοί, πλατεῖαι, πεδιάδες.

Καὶ διὰ τοὺς νεκροὺς δι' ὅλην τὴν κλίμακα τῆς ἀνθρωπότητος, ἥτις μέχρις ἡμῶν ἔχει φθάσει, χρειάζεται σχεδὸν τίποτε, ἐν μικρὸν πεδίον, σχεδὸν τίποτε. Ἡ γῆ τοὺς ξαναπέρνει, ἡ λήθη τοὺς ἐξαλείφει.

Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κοιμητηρίου, παρετήρησα αἰθνης κλῖνον ὠραῖον καὶ μελαγχολικόν, τρεφόμενον ἀπὸ σάρκα ἀνθρωπίνους.

Ἦμην μόνος, κατάμονος, ἀναρριχῶμαι ἐπὶ τινος δένδρου. Ἐκρυπτόμην ὀλόκληρος μεταξὺ τῶν παχέων καὶ ἀμαυρῶν κλάδων του καὶ περιέμενον σκαλωμένος ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

✱

Ὅταν ἐνύκτωσεν ἐγκατέλειψα τὴν κρύπτειν μου, καὶ ἤρχισα νὰ περιπατῶ ἡσύχως, μὲ μικρὰ βήματα, μὲ ὑπόκωφα, ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης τῆς πλήρους νεκρῶν.

Περιεπλανήθην ἐπὶ μακρόν, ἐπὶ μακρόν. Δὲν ἀνεύρισκον τὸν τάφον της. Τοὺς βραχίονας τεταμένους, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτούς, προσκρούων ἐπὶ τῶν τάφων, μὲ τὰς χεῖράς μου, μὲ τοὺς πόδας μου, μὲ τὰ γόνατά μου, μὲ τὸ στῆθος μου καὶ μὲ τὴν κεφαλὴν μου ἀκόμη, ἐπροχώρουν χωρὶς νὰ τὸν ἀνεύρισκω. Ἠγγίζον, ἐνηλάθιζον τοὺς λίθους, τοὺς σταυροὺς, τὰς διηρηδὰς κιγκλεῖδας, τοὺς ὑελίνους στεφάνους, τοὺς στεφάνους μὲ τὰ μαρμαρέα ἄνθη. Ἀνεγίνωσκον τὰ ὀνόματα ψηλαφίζων διὰ τῶν δακτύλων μου τὰ γράμματα. Ὅποια νύξ, ὁποῖα νύξ! Δὲν τὴν ἀνεύρισκον.

Δὲν ἐπῆρχε δελήνη. Ὅποια νύξ! Ἐφδοῦμην, φόδος φρικώδης ἐντὸς τῶν στενῶν τούτων διόδων, μεταξὺ δύο σειρῶν τάφων μὲ κατέλαβε. Τάφοι, τάφοι, τάφοι! Πανταχοῦ τάφοι. Δεξιὰ, ἀριστερά, ἐνώπιόν μου, πέραξ μου, πανταχοῦ τάφοι. Ἐκάθισα ἐπὶ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, διότι δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ προχωρήσω, τόσον τὰ γόνατά μου ἐλύγισον. Ἦκουον τὴν καρδίαν μου, ἥτις εἶχε ἀρχίσει νὰ κτυπᾷ. Καὶ ἤκουον ἐν ἄλλο πρᾶγμα ἀκόμη! Τί; Θόρυβον συγκεχυμένον, ἀκατανόητον. Ἦτο ἐν τῇ τεταραγμένῃ κεφαλῇ μου ἡ ὑπὸ τὴν μυστηριώδη γῆν, ὑπὸ τὴν γῆν τὴν ἐσπαρμένην ἀπὸ ἀνθρώπινα πτώματα; πόθεν ἐξήρχετο ὁ θόρυβος οὗτος; Παρετήρησα πέραξ μου.

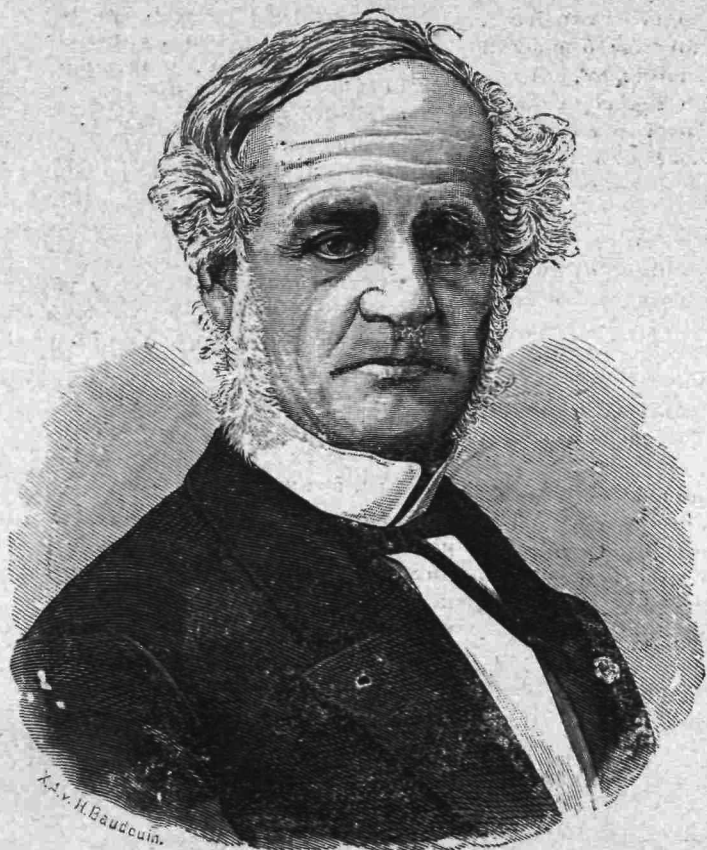
Πόσον χρόνον ἔμεινα ἐκεῖ; Δὲν γνωρίζω. Εἶχον παραλύσει ἐκ τῆς φρίκης, ἤμην μεθυμένος ἐκ τοῦ τρόμου, εἰσιμος νὰ ὀλοῦξω, εἰσιμος νὰ ἀποθάνω.

Αἰθνης μοὶ ἐφάνη ὅτι ἐκινεῖτο ἡ ἐκ μαρμάρου πλάξ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκαθήμην. Βεβαίως ἐκινεῖτο, ὡς νὰ τὴν ἀνεσθῇ. Διὰ μιᾶς ῥίπτωμαι ἐπὶ τοῦ γειτονικοῦ τάφου καὶ εἶδον, μάλιστα εἶδον, τὴν πλάκα, τὴν ὁποίαν μόλις ἐγκατέλειψα, νὰ ἀνυψοῦται ὀρθία καὶ ὁ νεκρὸς ἐπεφάνη, σκελετὸς γυμνός, ὅστις μὲ τοὺς γυρμένους ὤμους του τὴν ἀνέγειρε. Ἐβλεπον, ἐβλεπον καλῶς, μόλον ὅτι ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ. Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ του ἠδυνήθην ν' ἀναγνώσω:

«Ἐνταῦθα ἀναπαύεται ὁ Ἰάκωβος Ὀλιδιάν, ἀποβιώσας εἰς ἡλικίαν πεντήκοντα καὶ ἐνὸς ἔτους. Ἠγάπα τοὺς οἰκείους του,

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ
(ὁ ἀποθανὼν ἀρχιεπίσκοπος Χαλκίδας).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗΣ
(ὁ ἀποθανὼν πρόεδρος τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων).

Μ. ΔΟΥΞ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
(ὁ ἀποθανὼν πατὴρ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης).

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ:—ΙΟΥΔΑΪΚΗ ΚΑΛΛΟΝΗ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΟΥ ΕΡΓΟΝ

ὑπῆρξε τίμιος καὶ καλὸς καὶ ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ Κυρίου.

Ὁ νεκρὸς ἤρχισεν ὡσαύτως νὰ ἀναγινώσκῃ τὰ ἐπὶ τοῦ τάφου του γεγραμμένα. Ἐπειτα ἔλαβεν ἕνα λίθον ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἕνα μικρὸν λίθον μυτερὸν, καὶ ἤρχισε νὰ ἐξαλείφῃ μετὰ προσοχῆς τὰς ἀνω λέξεις. Γὰρ ἐξήλειψεν ἐντελῶς, βραδέως καὶ εἰς τὴν θέσιν ὅπου πρὸ ὀλίγου ἦσαν γεγραμμένα τὰ ἀνω διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ ὀστεώδους λιχανοῦ του, ἔγραψε μέ γραμματα φωτεινά, ὡς ἐκείνας τὰς γραμμάς τὰς ὁποίας χαράσσει τις ἐπὶ τοῦ τοίχου μετὰ τοῦ ἄκρου πυρετοῦ:

Ἐνταῦθα ἀναπαύεται ὁ Ἰάκωβος Ὀλιβιαν, ἀποδιώσας εἰς ἡλικίαν πεντήκοντα καὶ ἐνὸς ἔτους. Ἐπέσπευσε διὰ τῶν σκληροτήτων του τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του, τὸν ὁποῖον ἐπεθύμει νὰ κληρονομήσῃ, ἐτυράννησε τὴν σύζυγόν του, ἐδασάνισε τὰ τέκνα του, ἠπάτησε τοὺς γείτονάς του, ἐκλεψεν ὅταν ἠδυνήθη καὶ ἀπέθανεν ὁθλίως.

Ὅταν ἐτελείωσε τὸ γράψιμόν του, ὁ νεκρὸς ἀκίνητος ἐθαύμασε τὸ ἔργον του. Καὶ παρετήρησα στρέφων ὅτι ὅλοι οἱ τάφοι ἦσαν ἀνοικτοὶ καὶ ὅλα τὰ πτώματα εἶχον ἐξέλθει καὶ ὅτι ὅλοι εἶχον σβύσει τὰ ψεῦδη, τὰ γραφέντα παρὰ τῶν συγγενῶν τῶν ἐπὶ τῶν ἐπιταφείων πλακῶν.

Εἶδον ὅτι πάντες ἦσαν οἱ δῆμιοι τῶν πλυσίων τῶν, μοχθηροί, ἀτιμοί, ὑποκριταί, ψεῦσταί, δόλιοι, συκοφάνται, φθονεροί, ὅτι ἦσαν κάλπται, ὅτι εἶχον ἀπατήσῃ, ὅτι εἶχον κάμει ὅλας τὰς αἰσχράς καὶ ἀποτροπαίους πράξεις, οὗτοι ἐπὶ τῶν πλακῶν τῶν ὁποίων εἶχον γράψῃ ὅτι ἦσαν καλοὶ γονεῖς, σύζυγοι πιστοί, υἱοὶ εὐπειθεῖς, θυγατέρες ἠθικαί.

Ἐγγραφον ἅπαντες ταυτοχρόνως πρὸ τοῦ κατωφλίου τῆς αἰωνίας τῶν κατοικίας τὴν ἀποτρόπαιον καὶ φοβεράν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν ὁλως ὁ κόσμος ἢ ἀγνοεῖ ἢ προσποιεῖται ὅτι δὲν γνωρίζει ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἐσκέφθην ὅτι καὶ αὕτη ὡσαύτως θὰ ἔγραψε τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τοῦ τάφου της. Καὶ χωρὶς νὰ φοβοῦμαι ἥδη, τρέχων διὰ μέσου τῶν ἡμαιοίκτων φερέτρων, διὰ μέσου τῶν πτωμάτων, διὰ μέσου τῶν σκελετῶν, ἐπορεύθην πρὸς αὐτὴν, βέβαιος ὅτι θὰ τὴν ἀνεύρισκον μετ' ὀλίγον.

Τὴν ἀνεγνώρισα μακρόθεν.

Καὶ ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου σταυροῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρὸ ὀλίγου εἶχον ἀναγνώσει: «Ἠγάπησε, ἠγαπήθη καὶ ἀπέθανε».

Παρετήρησα.

Ἐξελθοῦσα ἡμέραν τινα διὰ νὰ ἀπατήσῃ τὸν ἐραστὴν της, ἐκρυολόγησεν ἐκ τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πιπτούσης βροχῆς καὶ ἀπέθανε».

.....

Φαίνεται ὅτι μετ' ἀνεῦρον ἀναίσθητον ὅταν ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα, πλυσίων ἐνὸς τάφου.

N. M. Γ.

Ἡ συνδιάλεξις εἶναι ἐμπόριον, ἂν εἰσέλθῃς εἰς αὐτὴν ἄνευ κεφαλῶν, οὐδὲν ἔπραξες.

N. K. Π.

Ἡ γυνὴ μὴ δυναμένη νὰ σὲ πρίξῃ, σοὶ μειδίῃ.

N.

Ἦμιν εἰκοσι καὶ ἐννέα ἔτων. Ἦμιν κατελιμμένους ὑπὸ τῆς θεατρομανίας. Εἶχον συντάξει ἐκ τοῦ προχείρου μίαν τραγωδίαν καὶ δύο δράματα, καὶ τὰ τρία πρωτότυπα, ὅτε πρῶταν τινὰ ἐν τῇ ἐξοχῇ, περιπατῶν μετὰ τινος ἐκ τῶν προσφιλεστέρων φίλων μου, τοῦ συγγραφέως τοῦ Ῥιχάρδου Δάρλιγκτων καὶ τῶν τριάκοντα ἔτων ἡ τοῦ βίου ἐνὸς παικτοῦ, τοῦ Γουδῶ, μοι ἐπῆλθεν εἰς τὸν νῦν τίτλος τις, ὅστις μοι ἐφάνη ὡς ἀντικείμενον κωμωδίας, ἡ πορεία ἐνὸς μυστικοῦ. Δὲν ἐπρόκειτο, ὡς παρὰ Λαφονταίν, ν' ἀποδείξω μυστικὸν κυκλοφοροῦν ἀπὸ στόματος εἰς στόμα καὶ βαθμίδων διαδιδόμενον. Ὅχι! ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεθύμουν ν' ἀποδείξω ἦτο πρᾶγμα τι νεώτερον, ἡ θελὼν νὰ παραστήσω τὴν ψευδολογία τῆς ἀκριτομυθίας, ἥτοι νὰ θέσω ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰ διάφορα αἰτια, τὰ ὁποῖα ἀναγκάζουσι νὰ ἐξέρχῃται ἐκ τῶν χιλιῶν μας μυστικὸν ἐμπιστευθὲν εἰς ἡμᾶς.

Ἡ σκηνὴ ὑπέκειτο εἰς τὰ λουτρά τῶν Πυρηνναίων. Ἐρχισε διὰ συνομιλίας δύο νέων εἰκοσαετῶν. Ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο ἐξέρχεται πρὸς τὴν πρώτην αὐτοῦ συνέντευξιν μετὰ τινος γυναικὸς ὑπάνδρου. Ἡ εὐτυχία του τὸν ἀποπνίγει. Ἐμπιστεύεται τὰ πάντα εἰς τὸν φίλον του, μὴ δυνάμενος νὰ κρατηθῇ καὶ μὴ ὁμιλήσῃ, ἐπειδὴ πᾶς εἰκοσαετὴς ἐραστὴς χρεῖαν ἔχει ἐμπιστευτικοῦ φίλου: αὕτη καλεῖται ἀκριτομυθία τῆς νεότητος, τοῦ ἔρωτος.

Ὁ φίλος του βεβαίως τῷ ὥρκισθῃ ἐπὶ λόγῳ τιμῆς νὰ φυλάξῃ τὸ πρᾶγμα μυστικόν. Ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ αὐτὸς ὁ φίλος του ἐρᾷται νέας τινὸς χήρας ἀπαιτητικῆς. Ἐμάντευσεν αὕτη τὴν παιζομένην ῥαδιουργίαν, ζητεῖ νὰ μάθῃ τὸ ἀπόκρυφον καὶ τὸ ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ ἐραστοῦ της. Οὗτος ἀποποιεῖται... κἀμνεὶ ὅτι ἀγνοεῖ τὰ πάντα... αὕτη τὸν πιέζει, ἐκείνος ὁμως ἀνθίσταται. Ἀγανακτεῖ αὕτη ἢ προσποιεῖται ὅτι ἀγανακτεῖ. «Δὲν μ' ἀγαπᾷς λοιπόν. Ἐὰν μὲ ἠγάπας θὰ μοῦ τὰ ἔλεγες ὅλα! Ἀν μοῦ τὰλεγες ὅλα, αὐτὸ τὸ δεῖγμα τῆς ἐμπιστοσύνης σου θὰ μὲ συνεκίνηει, καὶ ποῖός εἰς εὐρεῖ... ἂν ἡ εὐγνωμοσύνη;» Ἡ ὑπόσχεσις εἶνε ἐλκυστικωτάτη, ὁ νέος χάνει τὸν νοῦν του, καὶ τὰ λέγει. Καὶ αὕτη καλεῖται ἀκριτομυθία τοῦ ἐγώισμοῦ! Λέγει τὸ ἐμπιστευθὲν μυστικόν! Εἰς τὸ θέατρον μόνον ὁ ἀντίκτυπος φέρεται ἀποτέλεσμα μεγαλύτερον τοῦ κτύπου, ὥστε εἶχον φαντασθεῖ ὠραιότατον τὸ τέλος τῆς σκηνῆς, διότι, ἀνξιάσης ἥδη τῆς ἐμπιστευτικῆς διακοινώσεως, ἡ νέα κυρία ἐγείρεται μειδιῶσα καὶ τῷ λέγει: «Φίλατάτῃ μου κύριε, ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐμπιστευθῶ τὴν τιμὴν μου εἰς ἀνθρώπον ποῦ δὲν γνωρίζει νὰ φυλάττῃ τὸ μυστικὸν τοῦ φίλου του.»

Καὶ οὕτω εἰσερχόμεθα εἰς τὸ τρίτον μέρος. Τί θὰ κάμῃ ἡ κυρία τὸ γνωσθὲν αὐτὸ μυστικόν; Ὁ καιρὸς εἶνε θαυμάσιος

καὶ πάντες οἱ λουόμενοι ἐξέρχονται εἰς περίπατον. Αὕτη ἔμεινε μόνη ἐν Κωτερέτς μετ' ἐνὸς γέροντος θεοῦ της, ποδαλγοῦ καὶ ὀλίγον κωφοῦ. Πῶς νὰ περάσῃ τὴν ἡμέραν της; Πῶς ν' ἀνακουφίσῃ αὐτὰς τὰς τόσον ἀνιαρὰς ὥρας; Ἐὰν διηγούμην αὐτὴν τὴν ἱστορίαν εἰς τὸν θεῖόν μου! Ὡ! ὄχι, ὄχι! Αὐτὸ θὰ ἦτο κάκι-στον! Ἀλλὰ θὰ ἦτο καὶ τόσον διασκεδαστικόν! Ἀλλὰς τε δὲν θὰ εἰπω ὀνόματα, δύναμαι μάλιστα νὰ εἰπω ὅτι τὸ πρᾶγμα συνέβη ἐν Βανιέρῃ ἀντὶ ἐν Κωτερέτς. Ὡ! ἀλήθεια!... Δὲν ἔμπορῶ πλέον νὰ κρατηθῶ! Ἡ διηγῆθαι εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. Καὶ αὕτη καλεῖται ἐξ ἀνίας ἀκριτομυθία. Νυκτώνει, οἱ περιπατῇ ἐπανήλθον, εὐρίσκονται πάντες ἐν τῇ λέσχῃ καὶ συνδιαλέγονται! Πρέπει νὰ σὰς διηγῶμαι μίαν νόστιμην ἱστορίαν, λέγει αἰφνιδίως ὁ θεῖος. Ἡ ἀνεψιὰ εἰς μάτην τὸν σύρει ἐκ τοῦ ἱμάντος τοῦ ἐνδύματός του. «Ἡσύχασε, τῇ ἀπεκρίθη χαμηλοφώνως. θὰ τὰ ἀποκρύψω.» Καὶ τὰ ἀποκρύπτει τόσον καλῶς, ὥστε μετὰ πέντε λεπτά ὅλοι ἀνεγνώριζαν τὸν ἥρωα τῆς ἱστορίας, εἰς ὃς τῶν ἀνθισταμένων ἐγείρεται καὶ λέγει ὑψηλοφώνως: «Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, λησμονεῖτε κατὰ τὴν διήγησίν σας. Τὸ ὄνομα τοῦ συζύγου. Αὐτὸς ὁ κύριος εἶμαι ἐγώ!» Ἡ ὑπόθεσις τῆς κωμωδίας μου ἐγοήτευσε τὸν Γουδῶ. Ἐσχέδιασαμεν τὸ ἔργον ἀφ' ἑσπέρας, τὸ ἔγραψα ἐντὸς τῆς νυκτὸς καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἐξητήσαμεν ν' ἀναγνώσῃ εἰς τὸ Γαλλικὸν Θέατρον ὡς κωμωδία μονόπρακτος, ἐπιγραφομένη Ὁ Δύων Ἡλιος.

Παρουσιάσθημεν πρὸ τῆς τρομερᾶς ἐπιτροπῆς! Δὲν ὑπῆρχεν ὡς σήμερον Συμβούλιον τῶν Δέκα, ἀδυσώπητον, ἀφώνον, ὡς δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ συγγραφεὺς ὁμοιάζει πρὸς κατηγορούμενον. Αἱ ἡθοποιοὶ παρίσταντο καὶ αἱ νέαι καὶ αἱ γράφαι, καὶ τοῦτο παρεῖχε κάποιαν φαιδρότητα ἐν τῇ συνεδριάσει.

Ἦκούοντο γέλωτες εἰς τὰς κωμικὰς σκηνάς. Κλαυθμοὶ εἰς τὰς συγκινητικὰς. Ἐχειροκροτοῦντο τὰ λαμπρὰ χωρία, καὶ οὕτω ἐγένετο εἶδος τι γενικῆς ἐπαναλήψεως, διὰ τῆς ὁποίας ἐλάμβανε γνῶσιν ὁ συγγραφεὺς περὶ τῶν ἀσθενῶν ἢ ἰσχυρῶν μερῶν τοῦ ἔργου του, καὶ αὕτη ἡ διγὴ μάλιστα ἦτο μάθημα. Ἐγὼ δὲν ἀντελήφθην παρὰ μόνον τὸ μάθημα τοῦτο, τῆς ἀναγνώσεως, ἡ ὁποία διήρκεσεν ἐπὶ μίαν ὥραν, καὶ τὸ ἀνέγνωσα μετ' ὅλης τῆς ζέσεως καὶ πεποθήσεως τῶν εἰκοσι καὶ ἐννέα μου ἔτων. Καμμία συγκίνησις! Καμμία! καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τίποτε ἄλλο παρὰ αἱ μαῦραι ψῆφοι. Ἀπερρίθην παμψηφεί!

Εἶχον ἐπανέλθει εἰς τὴν ἐξοχὴν, ὅπου κατέπινον εὐχαρίστως ἢ δυσἀρεστως τὴν συμφορὰν μου, ὅτε ἔλαβον τὰς τρεῖς ταύτας γραμμάς τοῦ Γουδῶ: «Ἡ ἐπὶ τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρον ἐπιτροπὴ δὲν νοιώθει τίποτε. Ἀνέγνωσα τὸ ἔργον μας εἰς τὸν Στέφανον Ἀραγῶ, τὸν εὐφύεστατον διευθυντὴν τοῦ Κωμικοῦ Λαίου. Τὸ εὐρίσκει τερπινότατον. Θὰ τὸ ἀναβιβάσῃ ἀμέσως ἐπὶ τῆς σκηνῆς, μᾶς παραχωρεῖ τὸ ἀνθος τοῦ θιάσου του, τὸν Βαρδού, τὸν ἐξαίρετον Βαρδού ὡς θεῖον,